

[Alfred Jensen.]

Det er vel en af Aarsagerne til, at Pristallet har været betragtet med saa stor Interesse, men en dybere liggende Aarsag er vel nok den, at Pristallet lige fra første Færd har været udsat for stærk Kritik. Jeg forstod paa det ærede Medlem Hr. Lindberg, at han mente, det var under Krigen, der var blevet Utilfredshed med Pristallet. Nej, denne Utilfredshed er af meget ældre Dato. Den kendte vi allerede i 20erne og 30erne, og den var Det statistiske Departement ogsaa klar over paa et langt tidligere Tidspunkt. Derfor havde man allerede før Krigen foretaget de nødvendige Forundersøgelser for at naa frem til et mere korrekt Beregningsgrundlag og dermed et mere korrekt Pristal. Det er klart, at noget saadant maatte finde Sted. Der var sket Ændringer i Forbruget og vel ogsaa i Varernes Kvalitet. Det Materiale, der blev tilvejebragt paa Grundlag af Undersøgelser, der blev foretaget fra April 1939 til Marts 1940, blev dog aldrig taget i Anvendelse, fordi Krigen kom og satte en Stopper derfor. Jeg tror, at det vilde have været heldigt for alle, der oppebærer Løn her i Landet, om dette Materiale var blevet benyttet. Jeg tror, man i saa Fald havde faaet et mere korrekt Pristal.

I Stedet for at benytte dette Materiale anstillede man nye Undersøgelser, bl. a. paa Grundlag af de Indskrænkninger og de Prisbevægelser, Krigen havde medført. I 1942 foretog man nye Beregninger paa Grundlag af 300 Familiers Husholdningsbudget for en 4 Ugers Periode fra April til Maj. Der skete det ejendommelige, at til Trods for de store Stigninger i Priserne fik man tilvejebragt et Budget, der viste en Nedgang paa ikke mindre end 655 Kr., nemlig fra 5 528 Kr. til 4 873 Kr. Denne Nedgang var tilvejebragt ved at reducere Udgifterne til Beklædning, Brændsel, Skatter og Kontingenter samt den Post, der hedder „andre Udgifter“. Udgiften til Husleje var saa at sige blevet staaende ved det samme, hvorimod Udgiften til Fødevarer var steget fra 1 881 Kr. til 1 915 Kr. Man stiller sig meget tvivlende over for dette Budget. Der var absolut intet, der kunde retfærdiggøre en Reduktion af Udgiften i Husholdningsbudgettet. Det skulde da lige være det, at man havde skaaret Lønningerne ned, saa Arbejderne, Tjenestemænd, Funktionærer og andre ikke var i Stand til at købe det, de hidtil havde kunnet forsyne sig med. Men Nedsættelsen var der, og det er karakteristisk, at den største Nedsættelse fandtes paa Posten Beklædningsudgifter. Den blev redu-

ceret med ikke mindre end 40 pCt., fra 870 Kr. til 536 Kr., det vil sige med ikke mindre end 334 Kr. Og det var i Aaret 1942. Enhver ved, at Udgifterne til Beklædning, Fodtøj og Vask ikke var faldet med et saadant Beløb i Krigsaarene. Jeg ved ikke, om der har været enkelte Familier, der paa Grund af Lønnedsækninger, direkte og indirekte, har set sig nødsaget til at skære ned paa Beklædningskontoen — det er jo et Omraade, hvor man i en snæver Vending kan indskrænke —, men det berettiger aldeles ikke til, at man for Krigstiden og langt mindre i den Periode, der kom efter Krigen, opretholder en saadan Udgift til Klæder, Fodtøj og Vask.

Man vil af det sidst offentliggjorte Pristal se, at Udgiften ikke er steget; den er tværtimod reduceret til 526 Kr. Det skyldes bl. a., at man udnytter Tekstilrabatkortene til at sætte Pristallet ned. Det er naturligvis en Urimelighed, en Urimelighed, som beror paa, at man regner med en Familie paa 3,84 Personer, men enhver ved jo, at det stort set ikke dækker en Families Størrelse. Dernæst er det en fuldkommen Urimelighed, at Alders- og Invaliderentemodtagere skal have deres Indtægter reguleret efter et Pristal, hvor man ikke tager Hensyn til, at deres Familie har et mindre Omfang, end man regner med ved Pristalsbudgettets Udregning. Jeg tror ikke, man behøver at komme med mange Argumenter for at godtgøre, at denne Post i Pristalsbudgettet er aldeles misvisende. Det er muligt, der er enkelte, som under Krigen har været saa godt forsynede med Tøj, at de har kunnet undlade at foretage Indkøb. Det er ogsaa muligt, man har haft Tøj, der ikke har været slidt mere nær, end at det kunde vendes og bruges en eller to Sæsoner ekstra. Men denne Periode er for længst forbi, og der skal Penge til Nyanskaffelser af Tøj. Vi ved, at de Stoffer, der kommer frem, og det Fodtøj, der sælges nu, er af meget simple Kvalitet end tidligere, og derfor burde Beløbet i Stedet for at være reduceret have været forhøjet ganske betydeligt. Jeg mener, det er urimeligt, at Det statistiske Departement nogen Sinde har indladt sig paa at reducere Udgiften til Beklædning, men det er fuldkommen ufatteligt, at man ikke for længst har ændret dette Forhold. Alene det betyder, at Pristallet ikke er korrekt; man kan bruge det stærkere Ord misvisende, for ikke ligefrem at sige fuldkommen fejlagtigt.

Jeg har taget denne Udgiftsgruppe, fordi den synes mig at være den mest graverende, men jeg kunde for den Sags Skyld godt have taget de andre Grupper med, for